

INNAN NÄSSLORNA BLOMMAR

En vårbetraktelse av Sven Delblanc

Vem ägnar en kärleksfull tanke åt vår vanliga brännässla, *Urtica dioica*? Den argsinta växten gisslar oss ibland, det är sant, men den har också klätt oss och fött oss i gamla tider.

Nättelduk, det tyg man vävde av nässlan, är väl längesedan ur bruk. Men den livgivande nässelsoppan äts ännu och var i min barndom ett pånyttfödelsens sakrament.

Man var vårtrött på den tiden – finns ordet kvar? Ordet avsåg inte själsliga lidanden utan något mycket elementärt, kanske ett förstadium till skörbjugg. Mat fanns väl mestadels, salt sill, salt fläsk, men ingen färskmat. Korna brummade och fnös över torra halm och möjligt hö, deras vassa ländkotor stod fram och revbenen kunde räknas. Men vårbetet dröjde och dröjde denna kalla och torra vår.

Alla var retliga, trötta och bleka, barnen kinkade och gick med ständig snuva. Det var vitaminbrist, vårtrötthet som det hette den tiden. Det var vid vårtiden gamlingar gick i graven, innan vårens första nässlor kom med räddning.

Ett regn, en solig dag, och husmödrar kunde gno runt i hagar och backar för att plocka de späda skotten med röda händer. Och familjen fick samlas kring årets första nässelsoppa, skarpt grön om den inte reddes och fick färg av lindblom. I bästa fall kunde en kokt ägghalva blicka upp ur det gröna med sitt vänliga gula sommaröga.

Och snart trädde husfadern med raska steg och husmor kom på sig med att sjunga över strykbrädet och barnen fann kraft att hoppa hage och skära sälgpipa.

Det var en förnyelse, som den signade nässelsoppan fört med sig. Det var som att dricka ur naturens egen nattvardskalk.

Snart började gräset spira och korna släpptes på bete, mjölken flödade på nytt och man började drömma om färsk potatis. Vårtrötthetens tid var förbi, den kris då nässelsoppan hade hållit bleka svenskar vid hälsa och liv.

Vårt minne var kort. Röda, nässlade ungar kom skrikande hem till mor, vuxna rev sina utslag och svor. Vad gagn vi haft av nässlan var vi snara att glömma.

Dygden är sin egen belöning, sa nässlan bittert. Dyster och ärggrön stod hon vid vår stuguknut genom sommarens dagar. Det var för att hämnas vår otacksamhet som hon gisslade oss ibland.

Expressen 25/5 1987